

CELE APOSTOLSTWA ŚWIECKICH

1. MISJA PROROCKA - SZERZENIE EWANGELII

znajomość Ewangelii
życie według ewangelii
apostolstwo słowa
apostolstwo przykładowe ...

pouczenie
umocnienie
pobudzenie do
gorliwszego życia
wyjaśnianie
obrona
dostosowanie do
problemów życia
współczesnego (DA 6)

2. MISJA KAPŁAŃSKA - UŚWIĘCANIE ŚWIATA

„Posłannictwo Kościoła zmierza do zbawienia ludzi, które się ma osiągnąć przez wiarę w Chrystusa i Jego łaskę” Apostolstwo zmierza do udzielenia światu Chrystusowej łaski (DA 6)

3. MISJA KRÓLEWSKA - ODNOWA PORZĄDKU DOCZESNEGO

„Chrystusowe dzieło odkupienia, mające zasadniczo na celu zbawienie ludzi, obejmuje również odnowę całego porządku doczesnego”
„Stąd posłannictwo Kościoła polega ... na przepajaniu i doskonaleniu duchem ewangelicznym porządku spraw doczesnych” (DA 5)

1. Uczestnictwo świeckich w misji prorockiej Chrystusa

KKK 904 "Chrystus... pełni swe prorocze zadanie... nie tylko przez hierarchię... ale także przez świeckich, których po to ustanowił **świadcami** oraz wyposażył w **zmysł wiary i łaskę słowa**" (KK 35)

Pouczanie kogoś, by doprowadzić go do wiary, jest zadaniem każdego kaznodziei, a nawet każdego wierzącego (Św. Tomasz z Akwinu, Summa theologiae III, 71, 4, ad 3)

KKK 905 Świeccy wypełniają swoją misję prorocką również przez **ewangelizację**, "to znaczy głoszenie Chrystusa... zarówno świadectwem życia, jak i słowem". W przypadku świeckich "ta ewangelizacja... nabiera swoistego charakteru i szczególnej skuteczności przez to, że dokonuje się w zwykłych warunkach właściwych światu" (KK 35)

Tego rodzaju apostołstwo nie polega jednak na samym tylko **świadectwie życia**. Prawdziwy apostoł szuka okazji głoszenia Chrystusa również **słowem**, bądź to niewierzącym, bądź wierzącym (DA 6, por. DM 15)

2. Uczestnictwo świeckich w misji kapłańskiej Chrystusa

KKK 901 "Świeccy, jako poświęceni Chrystusowi i namaszczeni Duchem Świętym, w przedziwny sposób są powołani i przygotowani do tego, aby **rodziły się w nich zawsze coraz obfitsze owoce Ducha**. Wszystkie bowiem ich uczynki, modlitwy i apostołskie przedsięwzięcia, życie małżeńskie i rodzinne, codzienna praca, wypoczynek ducha i ciała, jeśli odbywają się w Duchu, a nawet utrapienia życia, jeśli cierpliwie są znoszone, stają się **duchowymi ofiarami, miłymi Bogu przez Jezusa Chrystusa**; ofiary te składane są zbożnie Ojcu w eucharystycznym obrzędzie wraz z ofiarą Ciała Pańskiego. W ten sposób i ludzie świeccy, jako zbożnie działający wszędzie czciciele Boga, sam świat Jemu poświęcają" (KK 34, por. 10)

3. Uczestnictwo świeckich w misji królewskiej Chrystusa

KKK 908 Chrystus, przez swoje posłuszeństwo aż do śmierci (por. Flp 2, 8-9), udzielił swoim wiernym daru królewskiej wolności, by "**przez zaparcie się siebie oraz przez życie święte pokonywali w sobie samych panowanie grzechu**" (KK 36).

KKK 909 "Ponadto świeccy winni wspólnymi siłami tak **uzdrawiać istniejące na świecie urzędnictwo i warunki, jeśli one gdzieś skłaniają do grzechu**, by to wszystko stosowało się do norm sprawiedliwości i raczej sprzyjało praktykowaniu cnót, niż mu przeszkadzało. Tak postępując, przepoją kulturę i dzieła ludzkie wartością moralną" (KK 36)

DZIEDZINY APOSTOLSTWA ŚWIECKICH

KOŚCIÓŁ

PARAFIA
DIECEZJA
MIĘDZYPARAFIALNE
MIĘDZYDIECEZJALNE
INSTYTUCJE KOŚCIELNE

KK 33
powołani „do bardziej bezpośredniej współpracy z apostołatem hierarchii”

DA 10
[ich apostolstwo] konieczne
uzupełniają i pokrępią pasterzy oraz innych świeckich
bez nich apostolstwo pasterzy nie będzie w pełni skuteczne
„uczestniczą w pracach apostołskich...
pociągają do Kościoła ludzi...
współpracują w głoszeniu słowa Bożego...
oddają na usługi Kościoła swoją wiedzę fachową...
usprawniają pracę duszpasterską...
usprawniają zarządzanie dobrami Kościoła”.

wnoszą odrębne, specyficzne doświadczenie

katechizacja, duszpasterstwo rodzin, służba naukową
refleksją (uczelnie katolickie)

ŚWIAT

RODZINA
MŁODZIEŻ
ŚRODOWISKO SPOŁECZNE
SPRAWY NARODOWE I
MIĘDZYNARODOWE
KULTURA
POLITYKA
PRACA - CZAS WOLNY
GOSPODARKA
ŚRODKI PRZEKAZU
OCHRONA ŚRODOWISKA
[...]

CHL 36
„...przy użyciu właściwych sobie i niezastąpionych środków ożywiają rzeczywistość doczesną duchem chrześcijańskim”
DA 13
„... staranie się o kształtowanie w duchu chrześcijańskim sposobu myślenia i obyczajów, praw oraz ustroju własnej społeczności...
tutaj w środowisku pracy czy zawodu, studiów czy miejsca zamieszkania, rozrywki czy spotkań towarzyskich mają odpowiednia sposobność wspomagania braci”.

Wprowadzanie zasady „Światło-Życie” (por. CHL 58)

FORMY APOSTOLSTWA ŚWIECKICH

INDYWIDUALNE

początek i warunek
wszelkich innych form
apostolstwa (DA 16)

- świadectwo życia
- świadectwo słowa
- świadectwo czynnej miłości
- szukanie wyższych pobudek w codziennym życiu
- modlitwa
- kult publiczny
- pokuta, dobrowolne podejmowanie utrapień i trudów

ZESPOŁOWE

- rodzina
- parafia, diecezja
- zrzeszenia (stowarzyszenia, ruchy, wspólnoty)

„...odpowiada zarówno ludzkim, jak i chrześcijańskim wymogom wiernych, a zarazem ukazuje znak wspólnoty i jedności Kościoła w Chrystusie...
stowarzyszenia założone dla celów apostolstwa zespołowego niosą pomoc swym członkom i przysposabiają ich do apostolstwa, odpowiednio ustawiają ich prace apostołską i kierują nią tak, że o wiele więcej można się po niej spodziewać owoców, niż gdyby każdy działał na własną rękę” (DA 18)

PORZĄDEK DUCHOWY A PORZĄDEK DOCZESNY

RÓŻNIĄ SIĘ

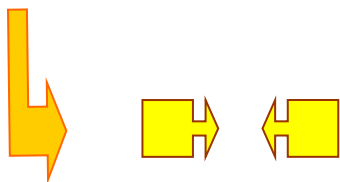
autonomia porządku doczesnego

wartość dana przez Boga

godność ze względu na ludzką osobę

droga do celu ostatecznego

„Wszystko, co składa się na porządek spraw doczesnych ... posiada własną, wszczepioną mu przez Boga wartość ... ta naturalna dobroć rzeczy doczesnych otrzymuje jakąś specjalną godność przez ich stosunek do osoby ludzkiej, ponieważ są stworzone do służenia jej” (DA 7)

ZESPOLENIE W JEDNYM PLANIE BOŻYM

„... a chociaż się te dwa porządki różnią, to jednak w jednym planie Bożym tak są ze sobą zespolone, że sam Bóg pragnie cały świat przekształcić w Chrystusie w nowe stworzenie, zaczątkowo już tu na ziemi, a w pełni w dniu ostatecznym” (DA 5)

ZADANIA ŚWIECKICH W PORZĄDKU DOCZESNYM

- świecki obywatelem tego świata
 - żyje w świecie
 - bliski sprawom ziemskim
 - kompetentny w sprawach świata

[Świeccy] „Jako obywatele powinni współpracować ze współobywatelami, działając z właściwą kompetencją i na własną odpowiedzialność, szukając wszędzie i we wszystkim sprawiedliwości Królestwa Bożego” (DA 7)

„Charakter świecki”

- świat miejscem realizacji chrześcijańskiego powołania

„Właściwością specyficzną laików jest ich charakter świecki” (KK 31; CHL 15)

„...zadaniem ludzi świeckich, z tytułu właściwego im powołania, jest szukać Królestwa Bożego zajmując się sprawami świeckimi i kierując nimi po myśli Bożej. Żyją oni w świecie ...w zwyczajnych warunkach życia rodzinnego i społecznego, z których niejako utkana jest ich egzystencja. Tam ich Bóg powołuje” (KK 31)
„Sobór traktuje ich stan nie jako zwykły fakt, zewnętrzny i środowiskowy, ale jako rzeczywistość, która osiąga swój pełny sens w Chrystusie” (CHL 15)

- Porządek doczesny zniszczony przez grzech

„W ciągu dziejów używanie rzeczy doczesnych uległo wypaczeniu przez ciężkie występki, ponieważ ludzie skażeni grzechem pierwotnym popadli w wiele błędów co do prawdziwego Boga, ludzkiej natury i zasad prawa moralnego: stąd zepsucie obyczajów i instytucji ludzkich, a nierzadko podeptanie samej osoby ludzkiej”. (DA 7)

- Zadanie świeckich
 - odnowa porządku doczesnego
 - uzgodnienie z ewangelicznymi normami

„Porządek spraw doczesnych należy odnowić w ten sposób, by nie naruszając właściwych mu praw, uzgodnić go z normami, wynikającymi z podstawowych zasad życia chrześcijańskiego” (DA 7)
„[Świeccy powołani aby] wykonując właściwe sobie zadania, kierowani duchem ewangelicznym przyczyniali się do uświęcenia świata na kształt zaczątku, od wewnątrz niejako, i w ten sposób przykładem zwłaszcza swego życia promieniując wiarą, nadzieją i miłością, ukazywali innym Chrystusa (KK 31)

Jan Paweł II, Adhortacja apostołska *Chritifideles laici*, 15

LAIKAT I JEGO ŚWIECKI CHARAKTER

Kościół, jak mówi Paweł VI, „posiada autentyczny wymiar świecki, ściśle związany z jego naturą i misją, który wywodzi się z tajemnicy Słowa Wcielonego i który realizuje się na różne sposoby w życiu członków Kościoła” (kk 31).

W istocie Kościół, choć nie jest ze świata (por. J 17, 16), żyje w świecie i w nim kontynuuje — zgodnie z otrzymanym mandatem — odkupieńcze dzieło Jezusa Chrystusa, które mając „zasadniczo na celu zbawienie ludzi, obejmuje również odnowę całego porządku doczesnego” (DA 5).

Oczywiście, *wszyscy członkowie* Kościoła mają swój udział w jego świeckim wymiarze. Udział ten posiada jednak *wielorakie formy*. Zwłaszcza w przypadku *świeckich* odznacza się on pod względem realizacji i spełnianej funkcji pewną — mówiąc słowami Soboru — „specyficzną właściwością”. Właściwość tę określa się mianem „charakteru świeckiego” (KK 31).

W rzeczywistości Sobór przedstawia świecki stan wiernych przede wszystkim jako miejsce, w którym dociera do nich wezwanie Boga: „*Tam ich Bóg powołuje*” (KK 31). Jest to miejsce odznaczające się pewnym dynamizmem: świeccy „*żyją (...)* w świecie, to znaczy pośród wszystkich razem i poszczególnych spraw i obowiązków świata, i w zwyczajnych warunkach życia rodzinnego i społecznego, z których niejako utkana jest ich egzystencja” (KK 31). W tym świecie prowadzą też normalne życie, uczą się, pracują, utrzymują ze sobą różnorakie kontakty: przyjacielskie, społeczne, zawodowe, kulturalne itd. Sobór traktuje ich *stan* nie jako zwykły fakt, zewnętrzny i środowiskowy, ale jako rzeczywistość, która *osiąga swój pełny sens w Jezusie Chrystusie* (KK 48). Co więcej, stwierdza, że samo Słowo Wcielone „*zechciało być uczestnikiem ludzkiej społeczności*. Jezus (...) uświęcał ludzkie związki, w pierwszym rzędzie rodzinne, z których powstają urządzenia społeczne. Zechciał prowadzić życie rzemieślnika, właściwe dla jego czasu i kraju” (KDK 32).

W ten oto sposób „*świat*” *staje się polem i narzędziem ludzi świeckich w realizacji ich chrześcijańskiego powołania*, sam bowiem przeznaczony jest na to, by wysławiać Boga Ojca w Chrystusie. Dopiero teraz Sobór może wskazać właściwy i specyficzny sens wezwania, które Bóg kieruje do świeckich. Otóż nie muszą się oni wyrzekać swojego miejsca w świecie. „*Bracia — mówi Paweł*

apostoł — niech przeto każdy trwa u Boga w takim stanie, w jakim został powołany” (1 Kor 7, 24). Chrzest bowiem nie odrywa świeckich od świata, lecz powierza im powołanie, które właśnie w świecie, wewnątrz świata winno się urzeczywistniać, gdyż „*tam ich Bóg powołuje, aby wykonując właściwe sobie zadania, kierowani duchem ewangelicznym przyczyniali się do uświęcenia świata na kształt zaczynu, od wewnątrz niejako*, i w ten sposób przykładem zwłaszcza swego życia promieniując wiarą, nadzieją i miłością, ukazywali innym Chrystusa” (KK 31). Toteż fakt bycia i działania w świecie posiada dla świeckich znaczenie nie tylko antropologiczne i socjologiczne, ale także ściśle teologiczne i kościelne. Oni bowiem żyjąc wewnątrz świata słyszą głos Boga, który objawia im swój plan i oznajmia szczególne powołanie do tego, by „*szukali Królestwa Bożego zajmując się sprawami Bożymi i kierując nimi po myśli Bożej*” (KK 31).

W tej perspektywie Ojcowie synodalni stwierdzili: „Świecki charakter laikatu jest pojęciem o znaczeniu nie tylko socjologicznym, ale przede wszystkim teologicznym. Można go zrozumieć tylko w świetle stwórczego i odkupieńczego aktu Boga, który powierzył świat ludziom, aby uczestniczyli w dziele stworzenia, wyzwalali je spod działania grzechu i by sami dążyli do świętości poprzez małżeństwo, wybór celibatu, życie rodzinne, zawodowe, a także wielorakie formy działalności społecznej” (Propositio 4).

Ewangeliczne obrazy soli, światła i zaczynu, które odnoszą się do wszystkich bez różnicy uczniów Jezusa, w zastosowaniu do świeckich nabierają swoistej wymowy. Znamienne bowiem jest to, że doskonale się w nich wyraża nie tylko głębokie zakorzenienie i pełne uczestnictwo świeckich w życiu naszego globu, świata i ludzkiej wspólnoty, ale także, i przede wszystkim, nowość i oryginalność tego zakorzenienia oraz uczestnictwa, mające na celu upowszechnienie zbawczej Ewangelii.

APOSTOLSTWO ŚWIECKICH NA POLU KULTURY

Sobór Watykański II: *Konstytucja duszpasterska o Kościele w świecie współczesnym*, n. 53

„Mianem «kultury» w sensie ogólnym oznacza się wszystko, czym człowiek doskonali i rozwija wielorakie uzdolnienia swego ducha i ciała; stara się drogą poznania i pracy poddać sam świat pod swoją władzę; czyni bardziej ludzkim życie społeczne tak w rodzinie, jak i w całej społeczności państwowej przez postęp obyczajów i instytucji; wreszcie w dziełach swoich w ciągu wieków wyraża, przekazuje i zachowuje wielkie doświadczenia duchowe i dążenia na to, aby służyły one postępowi wielu, a nawet całej ludzkości”.

Paweł VI Adhortacja apostołska „Evangelii nuntiandi”, n 18 - 20

„Kościół wtenczas ewangelizuje, kiedy boską mocą Orędzia, jakie głosi, stara się przemienić sumienie poszczególnych ludzi i wszystkich razem, potem także ich działalność, a wreszcie ich życie i całe środowisko, w jakim się obracają (...)

Kościół nie tylko ma głosić Ewangelię w coraz odleglejszych zakątkach ziemi i coraz większym rzeszom ludzi, ale także mocą Ewangelii ma dosięgać i burzyć kryteria oceny, hierarchię dóbr, postawy i nawyki myślowe, bodźce postępowania i modele życiowe rodzaju ludzkiego, które stoją w sprzeczności ze słowem Bożym i planem zbawczym (...)

To wszystko można tak wyrazić: należy ewangelizować - i to nie od zewnątrz, jakby się dodawało jakąś ozdobę czy kolor, ale od wewnątrz, od centrum życiowego i korzeni życia - czyli należy **przepajać Ewangelią kultury, a także kulturę człowieka** (...)

Ewangelia a zatem i ewangelizacja nie mogą być utożsamiane z jakąś kulturą, bo niezależne są od wszystkich kultur. Niemniej Królestwo, głoszone w Ewangelii, wprowadzając w życie ludzi, którzy przynależą do swojej określonej kultury i w budowaniu tego Królestwa muszą korzystać z pewnych elementów kultury i kultur ludzkich. Chociaż Ewangelia i ewangelizacja nie należą właściwie do żadnej z kultur, to jednak nie znaczy, że nie mogą się z nimi łączyć, ale wręcz przeciwnie, zdolne są je przenikać (...)

Rozdźwięk między Ewangelią a kulturą jest bez wątpienia dramatem naszych czasów, jak był nim także w innych epokach. Dlatego trzeba dołożyć wszelkich starań i zabiegów, żeby zewangelizować troskliwie ludzką kulturę, czy raczej same kultury”.

Zadania apostołskie świeckich w ogólnym znaczeniu:

- Być obecnym w twórczy sposób uprzywilejowanych miejscach kultury (szkoły, uniwersytety, ośrodki badań naukowych, środowiska twórczości artystycznej i humanistycznej)
- **Uznać** wartości kultury, **oczyszczać** je, gdy są niezgodne z ewangelią (krytycyzm), **podnosić** przez oryginalne bogactwo ewangelii; **ukazywać związki** kultury i chrześcijaństwa
- Pobudzać i nakłaniać do kultury życia osobistego i społecznego (KDK 58)

Szczegółowe zadania:

- Prowadzenie teologicznej hermeneutyki dzieł kultury: poezji, prozy, teatru, filmu
- Mecenas nad środowiskami twórczymi
- Szerzenie szacunku dla wiedzy
- Promocja czytelnictwa, zwłaszcza religijnego (książka, czasopisma, biblioteki), fonoteki, videoteki, sklepiki zwłaszcza na prowincji
- Tygodnie kultury chrześcijańskiej (teatr, film, koncerty, wystawy, odczyty, konkursy itp.)
- Katolickie centra kultury Parafialny dom kultury,
- Parafiada, familiada
- Promocja wartościowych form spędzania wolnego czasu
- Troska o sztukę sakralną (piękno wychowuje)
- Troska o piękno liturgii
- Troska o muzykę kościelną i śpiew religijny (chór, schola, zespół muzyczny, śpiew gregoriański)
- Kultura odniesień wzajemnych we wspólnocie Kościoła
- Apostolstwo na polu mediów masowych
 - wychowanie krytycznego zmysłu (ocena, wybór)
 - obrona wolności i godności osoby (nie być niewolnikiem mediów, nie ulec manipulacji, bronić zasad etycznych itp.)
 - wykorzystanie mediów jako środka głoszenia ewangelii